

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscritele ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrite nu se înapoiază — Epistole nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITĂȚEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate Pe an20 franci.

Inserțiunile se acordează conform tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Fericirea.

Despre concepțiunea fericirii și în timpurile trecute și în cele de față sunt diferite păreri; unii le află în comori trecătoare, alții în viață îndelungată sănătoasă, ceia în plăceri trupești și mai mulți o află în deosebite feluri; vederile aceste însă sunt contrare minții sănătoase și mai vartos perceptelor religioase-morale. Aceea-ce înșine nu putem câștiga, a cărei posesiune nu este asigurată în mâinile noastre, ne cășunează dureri și îngrijiri, în acelea fericirea nici nu se poate căuta. Fericit, într-adevăr fericit, se poate numi numai acela, care corespunde chemării sale ori unde ar fi pus, ori unde este chemat de semenii sei. Oare urmăm noi acestor perceptive, învățături și îndemnuri creștinești-morale? Nici pe departe.

Am putea face zilnic recenziuni despre oameni, chiar de ai noștri, cari ocupă locuri de încredere obștească și cari promit ceriul și pământul, până sunt aleși și puși în posturi diferite, cari atrăgă dela încrederea alegătorilor, și de câte ori trebuie să ne amăgim, pentru-că vai! rari sunt aceia, cari corespund chemării binelui de obște! Nu numai. Dar' avem exemple vii, că tocmai acei pigmei, în ale lipsei de caractere, cu prilejul cel dintâiu, prestează servicii contrare intereselor mandatarilor. O boală colosală la noi Românii, constatată în atâtea casuri concrete. Și Doamne! amară este înșelarea, ear' durerea nemărginită, când loviturile vin dela acela, în care ai pus toată încrederea.

Nime altul, ca noi Românii, nu putem număra atâtea nemernici în viața noastră publică, țină-se aceia de ori și care categorii. Aflăm atari existențe în toate păturile societății noastre.

Dureroase experiențe aceste și zilnic suntem expuși a suferi atari decepțiuni, cari toate contribue la slăbirea noastră în afară și la neînțelegeri în lăuntru, cari ear' toate dau naștere unui curent bolnăvicios.

Este timpul suprem a se constitui, un tor oare care chemat, a căruia problemă să fie, stîrpierea relelor dintre frații de acelaș sânge, și neam, după localități.

Din cele înșirate reese, că foarte puțini corespund chemării locurilor unde sunt puși.

Tema de față este peste măsură vastă și s'ar putea scrie volume întregi. Rupem cu aceste puține obiectivități, promițend a ne reîntoarce la timpul seu.

Ca de încheere mai zicem: unde părinții dau creșterea bună și învățătorii predau instrucțiunea cuvenită, acolo fericirea de acum și viitoare este asigurată.

„Tipuri“ — dela „Ardeleana“.

Nici nu știm cu care „Tip“ să începem, ca să nu fie supărare pentru prioritatea serială, de trebuit, trebuie să-i pertractăm, pentru-că acum în ajunul adunării generale, credem a fi la loc informarea sinceră și adevărată a publicului român și mai cu seamă a acționarilor „Ardeleni“.

Noi ca oameni obiectivi vom desvăli faptele d-nilor direcționali ai „Ardeleni“, cât se poate de obiectiv, apoi judecata să o facă publicul.

Să începem cu dl Dr. Ioan Mihu; că pe basa inteligenței sale superioare colegilor sei, și mai cu seamă pe basa celor 475 de acții cu cari — fiind toată acția câte un vot — se alege pe sine și pe ortacii săi în direcțiune; el e soarele în jurul căruia se învârtesc ceilalți mititei.

Iată unele fapte valoroase ale acestui domn:

a) Mai înainte cu câțiva ani a cumpărat întreprinzătorul dl Ionuț Ștefănescu dela comuna Cugir o pădure pentru exploatare, și a avut mare lipsă de vre-o 15—20.000 fl., ca să depună cauțiunea prescrisă la comună.

Dl Dr. I. Mihu i-a dat un libel de depunere despre 20.000 fl., care îi aducea lui procentele convenite dela „Ardeleana“; a fost numai libelul vinculat.

Dar' i-a pus condițiunea, că: după fiecare stânjin de lemne ce va exploata întreprinzătorul, să-i plătească 1 fl., adică 2, zi două coroane!

Și ca să se știe, că ce însemnată are stipulația aceasta, apoi tradăm, că bietul întreprinzător, un bărbat foarte sîrgincios, și extraordinar de onest, a exploatat până acuma vre-o 80.000 de stânjini! — după-cari a tras de pe el „valorosul bărbat“ 80.000 fl. adică 160.000 coroane! fără să fi purtat vre-un risc și fără să fi lucrat ceva pentru banii aceștia; până când întreprinzătorul ca răsplată lucrului și ostenelei sale n'a câștigat aproape nimica! Ba în unii ani a mai pierdut și din banii sei investiți.

b) Un tocmai asemenea „Geschäft“, va să zică belitură, a mai luat pe sufletul său acest „valoros bărbat“ și în afacerea pădurei cumpărată dela comuna Jina; dar' aci s'a îndestulit cu 80 fileri după stânjin, fi-rește peste interesele legale, cari întreprinzătorii încă trebuie să i-le plătească!

Va să zică câștigul acestor două întreprinderi a unor poporeni de-ai noștri, adică răsplată lucrului și sudoarei a acestor oameni sîrgincioși și onești — a curs și curge în buzunarul „valorosului bărbat“.

Cine are ceva simț de omenie și puțină iubire cătră popor, și dorește bunăstarea oa-

menilor noștri de muncă, apoi trebuie să se scandalizeze de astfel de „operațiuni“ mârșave.

c) Apoi vindea „valorosul“ în toți anii o mulțime de prăștile, șindile, blane, etc. la țărani, din pădurile erezite dela tatăl său, cari după-cum se zice ar trebuî să fie proprietatea comunei Vinerea; prețul îl plăteau țărani în cambii, și acesta le esconta prin „Ardeleana“; până aci ar fi lucrul în ordine; dară: „valorosul“, nu iscălea și el cambiiile; și așa ridica el banii dela institut, fără de a fi și el în obligo la institut; apoi „Ardeleana“ să umble cu procese după banii dați D-rului Mihu pe la țărani, dintre cari unii neavend acoperire, institutul a suferit daune (d. e. la Baciu Ioan lui Ioan din Vinerea).

Cine va putea considera o astfel de procedare de corectă?

Noi nu, pentu-că cine nu iscălește, n'are să ridice bani dela un institut de bani, și „Ardeleana“ nu poate fi folosită pentru finanțări de acestea și în modul acesta.

d) Mai înainte cu 2—3 ani a înaintat o grupă de întreprinzători români, bărbați adevărați valoroși, foarte cinstiți, cu investiri de peste 100.000 coroane în întreprindere, un ofert la „Ardeleana“, cerend 30.000 coroane împrumut de cont curent.

Ofertul lor nu s'a primit nici până azi! Inșe:

e) S'a primit cu cea mai mare urgență finanțarea stabilimentului electric a lui R. Kaess, primind „Ardeleana“ datorii de 250.000 coroane asupra sa; fără acoperirea prescrisă în statute, și fără a avea profit mai mare de 4%, până când reescontul „Ardeleni“ dela „Albina“ se urcă la 6 1/2%, ba și mai mult cu speșele.

Aceste toate sunt meritele „valorosului“, etc., etc.

Să trecem la alte „tipuri“.

Nicola e Vlad, președintele direcțiunii e apotecar și fabricant de sodă, cari toate sunt ocupațiuni cinstite.

Dar' acest domn, ca fabricant de sodă, a fost prins că vinde soda sa în sticle de-a lui Iosef Graffius (un alt apotecar) și fiind prețul unei sticle peste 3 coroane, iar' prețul apei numai 3—4 fileri, e evident, că această „operațiune financiară“ dovedește ta-

FOIȘOARA

UN SUFLET NOBIL

Era frumos bărbat Emil Măguranu și avea un noroc la femei, un noroc piramidal! Nu era nici un prietin care să nu-l invidieze pentru aceasta și dacă dînsul ar fi voit, ar fi putut să aibă în fiecare zi de săptămână o altă mândră, atară de Dumineca. Pentru-că Dumineca era ziua „stăpânei“. Cu alte cuvinte: Emil era însurat! Prietenii lui socoteau faptul acesta quasi ca o recompensă a destinului pentru norocul seu orb față de sexul frumos. Știe sfinții! În tot locul era cu noroc, numai nu la „bêtrâna“, cum numea el fără nici un pic de respect pe soția sa; la dînsa o sfeclise! Natural că epitetul de bêtrână i-l dă numai atunci, când ea nu era de față, căci altfel sbura: îngerul, porumbelul și puil meu — numai așa prin aer.

Soția lui Emil avea o calitate, special pentru dînsul foarte incomodă; ea era teribil de geloasă. Să înțelege, că Emil era vulpoi bêtrân, pe care greu îl poți prinde și așa d-na Măguran afară de suspiciunea instinctivă nu dispunea de nici o dovadă. Totdeauna dînsul știa să se rehabiliteze, și încă

într'un mod cât se poate de brillant; dar' d-na Măguran nu se putea mulcomi așa cu una cu două. Pe față să n'înțelege, că nu-și arată gândul, pentru-că nu avea dovezi, dar' în sufletul ei — numai dînsa știa! Aștepta momentul acela, ca să-l prindă odată cu ocaua cea mică. Atunci apoi, frate Emil, bucură-te!!!

Și momentul acesta încă sosi; cu toate acestea lucrul s'a terminat cu totul altfel cum și-l închipuise dumnezei.

Dl Emil căștigase ear' o acuișiție nouă și încă ceva minunat de drăgălaș; deși numai o simplă florăreasă, dar' așa de tinără, așa de frumoasă și rotundă... scurt zis, Emil era gata! El s'era festivitatea: al 36-lea „amor“ prim garnisit cu toate plăcerile și dulceturile unui atare sentiment! Era distras și umbla ca zăpăcit. Doamna Măguranu mirosase însă praf de pușcă și știa că nu dînsa este „causa“ zăpăcelei lui. Așadar' „alta“. Cine este aceasta trebuia scos cu ori-ce preț la lumină și apoi va statul un exemplu, așa că dl Măguranu să nu-l uite cât va trăi!

Emil nu mai sosise încă dela birou, deși orologiul arăta orele trei după prânz. Doamna Măguran deveni iritată. Punct la o oră biroul se închidea, de altcum Emil de mult-ori venea și mai curend acasă. O presimțire spunea, că „ceva“ nu e în rânduială; afară de aceasta timpul era așa de frumos și cald,

ca făcut pentru o plimbare, și dînsa nu se mai socoti mult, să mbracă cu decisiunea a face domnului soț o mică vizită la birou.

Din strada unde locuiau trebuia să-și ia drumul mai aproape prin parcul orașului, de altcum și Emil mergea adeseori pe acolo, nu era deci eschis, ca să nu-l întâlnească.

Și ea îl întâlni.

Nu întrase bine în parc și văzdu pe o cărare laterală pe dl Emil braț de braț cu al 36-lea amor prim al seu, nota bene cufundat în o conversație cât se poate de plăcută.

D-na Măguran stătut un moment ca înțepenită; de presimțit a presimțit ea, dar' acuma când văzdu faptul naintea ochilor sei, își cam perdū nițel răsufatul și și precumpătarea.

Emil cel frumos, fără nici o idee de furtuna ce se întindea amenințătoare peste capul lui, tocmai să așezase cu „amorul“ pe o bancă și nu continuă bine conversațiunea plăcută, când deodată pe dindărăt sbură o umbrelă cu toată puterea asupra cilindriului seu modern, așa de vehement, încât ambele obiecte să tăvăliră pe jos turtite și frante; apoi să așeze a mânăuță mică pe obrazul drept a lui, și de nu și-ar fi terit și obrazul stâng ar fi fost victima aceleiași sorți.

Emil Măguran nu-și putea veni momentan în fire.

„Mișelule, miserabilule, ticălosule, tu...! mă...! Prinsu-te-am?! „om de nimic ce ești!“ etc... și ca un torent eșiau titulele cele mai de valoare din gura drăgălașei „bêtrâne“.

La auzul acestei voci sonore, Emil la moment fu orientat. Ca fulgerul îi trecu prin minte: „tu ești pierdut, dacă acum nu-ți aduni toată prezența de spirit. Și el și-o adună.

Sări sus de pe bancă privind drept și neclintit în fața soției sale!

„Doamnă“, zise el în ton aspru, „d-ta se vede că ai greșit adresa. Aceasta nu e nici o manieră de a face cunoștințe nouă“.

„Emil... tu obraznicule!... cum, ce?!... femeia ta...! „Ah, înțeleg! D-voastră, doamnă, căutați pe soțul d-voastre. Permiteți... eu sunt doctorul Trandafir, avocat. Mă rog, aici, carta mea. Acuma pare, că vă cunosc — și încă veți mai auzi de mine!“ — el îi oferî un bilet de vizită, care în adevăr purta numele spus. Ștrengarul de el, astfel de bilete false avea totdeauna la sine, „pentru toate casurile“, cum zicea dînsul.

Apoi întorcenduse cătră amorul nr. 36, zise cu o predominare delicioasă: „Vino Mimi, draga mea nevastă, vino, nu-ți lua la inimă această întâmplare și grijește să nu devii și tu vre-odată așa orăbă de gelosie; pentu-că

lent invențios — pentru puna proprie, în dauna colegului său și în amăgirea publicului.

Pentru această abatere scandalosă l-a pedepsit poliția, vicișpanul și ministrul (No. 119/900 la poliția din Orăștie), el însă a rămas și mai departe președintele direcțiunii „Ardeleni”.

Auzim că i-s-a tapetat și locuințele, din întâmplare tocmai prin firma care a arangiat „Otelul Central” pentru „Ardeleana”, cât va fi plătit (?) firmei? va ști ortacul său Dr. Mihulea, că și la el s'a tapetat.

Mai sunt și alte „tipuri” în onorabila societate:

Unul, Daniil David, importat din Sebeș, unde a fost conlucrat mult cu elementele neromâne în detrimentul românismului, până i-a succes cu votul său și a tatălui său a-i trânti pe Români în minoritate, apoi, re bene gesta, s'a mutat la Orăștie, adică l-a importat D-rul Mihulea, sperând că după isprăvurile din Sebeș, promite a fi bună nealtă; a și fost până-ce mai înainte cu vre-o 3—4 ani nu l-a scos din direcțiune, când apoi a început a înjura pe la spate eontra importatorului, — înrolându-l din nou în direcție, a devenit iar adict, după pěr.

Altul, se zice că tolosindu-se în mod strajnic de binefacerea lumii electrice, plătește flacări inferioare și în fapt folosește superioare.

Altul primește — s'a zis și în adunarea generală trecută — baxișuri grase dela clienții „Ardeleni” luând dijmă din sumele acordate ca împrumuturi.

Altul, I. Vulcu, ca membru în direcțiune stă în relațiune de arëndă cu institutul, și ca să fie lumea sedusă, a făcut contractul cu R. Kaess. Chestia cu moara (v. nr. 2 al „Activității”).

În fine altul, din comitetul de supraveghere, aflând de multele necorectități a direcțiunii resp. a lui Dr. Mihulea ca director executiv, strigă în gura mare în mijlocul unei societăți foarte numeroase, la petrecerea meseriașilor români, în restaurantul Transilvania, că: „...cine-i om de omenie nu poate merge mai departe cu Drul Mihulea, și cine va merge cu el, acela se meargă...”, aci ar urma ceva, ce nu se poate reproduce în public. Și totuși acest domn și mai departe face parte din comitetul de supraveghere și conlucra cu mult zel la spălarea harapului — să-l facă alb! Munca lui Sisiphus...

Acești direcționali se leagă morțiș de posturile lor la „Ardeleana”, pentru-că precum am arătat, își fac treburile lor particulare, și pentru-că prin „Ardeleana” mai storc ceva respect dela lumea care nu-i cunoaște.

Acum dar' în ajunul adunării generale s'a întovărășit mic cu mare și au început a colinda pe la acționari după acții și plenipotente, angajându-l și pe preotul-agent adus la timpul seu în nex causal cu spargerea pincei — de prim colindător.

Planul liceii, precum aflăm din isvor sigur, e: că Dr. I. Mihulea retrăgându-se dela

cum vezi, nu are urmări bune. „Am onoarea doamnă. Grijiți mai bine în viitor de Emil al d-voastră”.

Apoi virindu-și mâna sub brațul d-șoarei Mimi, se depărta.

Doamna Măguran înlemnise, dar' și gândurile par'că îi înlemniseră. Până a-și veni în fire, părechea dispăruse. Apoi nici nu mai știă cum și încotro. Fost-a peste tot cu puțință, ca ea să se înșele așa de grozav? Imposibil! Doară dînsa își va cunoaște bărbatul? Dar' siguranța aceasta.. apoi în mână ținea încă biletul primit, cu un cuvânt acum era zăpăcită de tot. Făcî deci ce-i veni momentan prin minte: să duse acasă și plânse până nu mai putu. La 5 ore primî o telegramă din orașelul învecinat cu următorul conținut:

„Nevăstuță dragă! De azi înainte de amiază sunt aici în cauze oficiale și am tot sperat, că după amiază să mă reîntorc; dar' nu se poate. Sosesc la 10 ore seara, fă o cină bună. Te sărută al tēu Emil”.

Ea ținea telegrama în mână și da din cap. Nu se mai putea orienta. Este peste tot cu puțință, ca să se înșele așa de necrezut? Nu avî în fine ce face, trebuia deci să aștepte până la 10 ore seara. El sosi punctual. Și-a fost petrecut bine cu d-șoara Mimi ca o recompensă pentru spaima ce o suferise în parc. Era afabil ca totdeauna și se purta, ca și când nu ar ști de nimic. Va

conducere, să fie ceva director de onoare (șic!) și directorul executiv să fie Nicolau Viadl cel pedepsit pentru sticlele de soda...; va să zică: soartea „Ardeleni” s'ar depune în mâinile unui N. Vlad.

Aceasta se o știe acționarii, apoi: dacă cred că așa-i bine, aleagă-i pe toți.

Noi ne vom face datorița fără multe colindări în modul cel mai energic față de manipularea micului, și îi rugăm pe dnii acționari: să nu asculte de amăgiri mincinoase, ci să poftească a-și depune acțiunile în 30 Martie și să poftească în 31 Martie la adunarea generală în persoana, apoi voteze după convingerea lor dreaptă, că acolo multe neajunsuri și necorectități vor fi desvélite.

Sistemul actual e periculos, și trebuie eliminat dimpreună cu toți aceia, cari aderează la acest sistem stricacios și peste măsură imoral, reütacios.

UNA DIN RĂNILE „LIGEII”

Ilustrul bărbat V. A. Urechia, căruia întotdeauna i-au zăcut la inimă mai presus de toate interesele neamului său, și care cu ori-ce ocaziune a pășit energetic pe terenul de luptă contra dușmanilor neamului, ocupându-se zilele acestea cu »Liga« din București și cu Românii din Bucovina și Transilvania emigrați în România, publică în »Apărarea Națională« următorul articol, căruia cu plăcere îi dăm loc și în coloanele acestei foi și la care aderăm și noi.

Eată articolul:

De mai mult timp o dureroasă cugetare se năpustește în mintea mea.

În »Liga pentru unitatea culturală a Românilor« ori-cine s'ar aștepta să afle între membri, pe toți frații români Ardeleni și Bănățeni.

Sunt în România liberă câteva zeci de mii de asemenea cetățeni, foarte mulți avînd recunoașterea prin Parlament dobîndită și deci la adăpost de ori-ce persecuțiuni ce ar putea să-i amenințe în patria de naștere, dacă prin părtășia lor la lucrările Ligei, și-ar atrage, prin absurd, fușgerile șovinistilor dela Buda-Pesta.

Dureroasă este constatarea micului număr de trații ardeleni și bănățeni, cari fac parte din Liga noastră culturală!

Aceasta m'a pus pe gânduri posomorite.

Știu bine că există în București câteva asociațiuni de transilvăneni, care adună fonduri pentru ajutorarea de școale și biserici din anumite localități. Laud din toată inima străduințele bărbatilor, cari au organizat asemenea asociațiuni, dar' găsesc că e timpulsă

să zică într-adevăr ea se înșelase? Pe ascuns visita cilindrul de e rupt sau turtit, dar' nici vorbă, acesta era întreg și firma înlăuntru încă era tot aceea. Acum deveni de tot nesigură, dar' un atac decisiv tot voi încă să facă. „Emil”, strigă ia deodată, „Emil”, cine a fost femeia aceea cu care ai șezut tu azi pe o bancă în parc? El o privi cu ochi plini de mirare. „Eu? În parc? Tu glumești dragă! Doară vorbești serios???” Da, vorbesc pe deplin serios! Emil mișcă din umeri. Puiule dragă, tu ești o nevastă cât se poate de dragălașă, dar' gelosia ta te duce prea departe. Ce știi pe cine vei fi fost vîzută. Doamna Măguran mai bucuros ar fi erupt în plîns, cum făcea totdeauna când nu mai știă încotro s'o dea, dar' de astă-dată trebuia să rămână tare de fire.

„Ah, zise Emil deodată, ca-și-cînd i-ar veni o idee, „eu te înțeleg?” Tu voești dragă să faci o glumă hazlie..., sigur ai vîzută pe D-rul Trandafir, era cu nevasta, nu-i așa? Nu-l cunoști încă și nici pe dragălașa lui Geni. „Mimi”, corigă d-na Măguran, „Mimi”. Așa-i, adevărat Mimi. El mi-a povestit mult despre dînsa, dar' mi-se pare a fi foarte geloz, de când s'a însurat încă nu și-a adus soția între noi.

Doamna Măguran lunecă pe un scaun și-și acoperi fața plîngînd. Dragă, pentru D-zeu, ce-ți este? Doar' nu ai crezut serios

nu se gîndească fie-cine numai la satul său, ci mai ales la întreaga țară, la întreaga națiune.

Pentru-ce dară zecile de mii de frați ardeleni și bănățeni, mulți din ei ocupând mari situațiuni în statul român, se dau în lături dela »Liga pentru unitatea culturală a națiunii române?»

E faptă de om stult de a ascunde plaga nevindecată! Cu rîzicul de a displacea multora, o să ridic astăzi un colț din perdeaua tot mai deasă ce împrejurările zilei au pus între Ligă și națiunea română.

Voiu aduce, nu tîrziu, o statistică arătătoare numărului (și chiar nominativ) a Românilor de peste munți cari, trăind între noi, stau reci și indiferenți privitori la svîrcolirile nerodnice ale frumoasei instituțiuni creată de inimi române în profitul aproape exclusiv al fraților lor de peste munți.

De astădată mă mărginesc, constatînd dureros faptul, să întreb:

— Este oare »Liga pentru unitatea culturală a Românilor« o instituțiune care urmărește o utopie, sau pășit-a ea pe căi greșite?

Nu cumva modul ei de actuală organizațiune, frații ardeleni și bănățeni stabiliți în țară, îl descuvințează?

Poate că prezența lui A. ori Z. în comitetul central nu le convine?

Imi frămînt mîntea zi și noapte să aflu răspuns la asemenea întrebări, căci isgonesc departe dela mine gîndul, că absența din Ligă a zecilor de mii de ardeleni și bănățeni din țară o poate explica lipsa de patriotism, de românism.

Pentru Dumnezeu! explice-se frații absenți din Ligă asupra motivelor ce-i țin departe de ea?

Trebuie să înceteze asemenea stare de lucruri: ori Liga este în adevăr o instituțiune, care răspunde unei necesități imperioase a națiunii române, ori e o creațiune fără vitalitate și care aduce numai confuziune în capetele noastre.

Dar' cine din comitetul central s'a opus ori se va opune la sfatul bun de o mai nimerită reorganizare, ce i-ar da Românii de peste munți stabiliți între noi?

Eu sunt de părere, că în sărbătorile Paștilor să se adune măcar frații Ardeleni și Bănățeni din București și să formuleze vederile lor în privința Ligei, să ne spună odată lămurit: vor ei ca această asociațiune culturală să mai dănuască ori ba?

Cum vrei ca apelul nostru al celor din Ligă să găsească rîsunet în inimile Românilor din România liberă, când ei constată lipsa din Ligă a celor cari s'ar părea mai direct interesați la prosperarea acestei instituțiuni?

— Ne chemați în Ligă, ne răspund cu drept cuvînt cetățenii din România liberă, dar' de ce nu sunt în Ligă zecile de mii de Ardeleni și Bănățeni? Ce? îi sperie cotizatiunea de 1 leu pe lună? ori că desaproabă scopurile urmărite de Ligă?

că eu așa fi fost? Asămînarea cea mare între mine și Dr. Trandafir însă scusa toate, ca să fiu însă domolită de tot, mîne vom merge să-i facem vizită. Apoi te vei convinge, ce nedrept mi-ai făcut.

Asta totuși fu prea mult pentru biata femeie. „Pentru numele lui D-zeu, Emil, nu-mai aceasta nu, nu mergem! Ar trebui să mă prăpădesc — pentru-că... eu... — eu... l'am... bătut”. „Tu, — tu... l'ai — bătut???” — „femeie, — doară ai nebunit?”. „Da”, plîngea, da, „cu umbrela!” „Eu am crezut...”

„L'ai bătut”, gemu Emil și s'a trîntit pe divan, știe sfinții, dar' mai bine mi-ar părea să mă fi bătut pe mine! El mă va provoca la duel — mă va pușca, — voiu muri... pentru tine... ah Doamne!

La auzirea acestor cuvinte d-na Măguran, se sculă de pe scaun, apoi căzu înaintea lui în genunchi și îmbrățoșindu l începî de nou a plînge și a să boci, a-și face o mulțime de imputări, să vîeta sîrmana ca un copil mic, promitea că nici-cînd nu va mai fi geloasă, dar' să facă Emil ce va putea, ca să impace pe Dr. Trandafir, mai bine să o compromită pe ea, — dar' să nu se dueze, să nu moară, — să nu-l peardă pe el! Și Emil, Emil o iertă, pentru-că nu era numai un bărbat frumos, dar' era și un — suflet nobil...

Mavi.

Ce putem răspunde la asemenea întrebări?

Le vom răspunde în mod definitiv atunci când adunarea fraților noștri din sărbătorile Paștilor va fi limpezit situațiunea. Până atunci cred că-mi împlinesc o datorie de Român desvâlnind în public una din rănile frumoasei noastre instituțiuni culturale.

•Este operă de om stult de a ascunde rana nevindecată!«

V. A. Urechia.

Sinod protopresbiteral în Orăștie.

În 27 Febr. a. c. s'a ținut primul sinod protopresbiteral al tractului Orăștiei, mărit prin noua arondare cu 34 comune din fostul tract al Geoagiului. Sinodul a fost presidat de Prea Onoratul Domn Protopresb. Vas. Domșa, care, după căldurosul cuvînt de deschidere, a prezentat sinodului tractual cam următorul raport general:

Amăsurat conlusului congresului național bis. No. 57/900, Venerat. consistor arch. prin circularul său No. 10602/900 Pl. a pus în viață noua arondare a protopresbiteratelor, luînd dela fostul tract al Orăștiei comunele Acmar și Sărăcsul și în locul lor adnexând dela desființatul tract al Geoagiului cu totul 34 comune, ceea-ce se poate vedea din circularul sus amintit, comunicat și împărțit tuturor comunelor.

În urma acestei arondări tractul protopresb. rom. gr.-or. al Orăștiei constă dela 1 Ian. 1901 din 62 comune matre cu 9 filii.

Să constată, că în aceste 62 comune matre și 9 filii funcționează de present 53 parochii, 4 capelani, ear' 9 comune, fiind vacante, să administrează de preoții din vecinătate, afară de acestea se află încă în acest tract un protopresbiter onorar în pensiuie și un preot în retragere.

Statistica populațiunii este următoarea:

Numărul familiilor 9521, Nr. sufletelor 39.285, dintre cari 19.906 băbăți și 19.379 femei. Știu ceti și scrie dintre aceștia 9570 și anume 6085 băbăți și 3485 femei, ceea-ce în % face aproape 25% la sută.

Căsătorii s'au încheiat creștinești și civile 313, ear' numai civile 3, cu totul 316. Dintre acestea mixte sunt 12.

Concubinate sunt 158.

Nașteri legale sunt 1344, dintre cari 676 băbăți și 668 femei, ilegitiimi 24 copii, 22 fete la olaltă 46. Numărul total al nașterilor 1390.

Au răposat în decursul anului 1042, dintre cari 536 băbăți și 506 femei, ear' de moarte silnică 8 băbăți. Așa dar' numărul nașterilor e mai mare ca cel al morților cu 348.

Treceri religioare la noi 4 casuri, dela noi 1 cas.

Statistica școlară din tractul Orăștiei, fără de a lua în combinație comunele adnexate dela Geoagiu, este următoarea:

Numărul școalelor 27, cu 36 de învățători.

Salariile, peste tot luate, să plătesc cam neregulat. Beneficiate dela stat sunt comunele Gelmar, Orăștioara de jos și Orăștioara de sus.

Edificiile școlare, în parte covîrșitoare, sunt corăspunzătoare.

Sporul învățămîntului, cu puține excepțiuni, a fost deplin mulțumitor, afară de instruirea în cântările bis. și celelalte, care la cele mai multe școli lipsește de tot, sau să propun de tot defectuos.

Elevilor gr.-or. dela școalele streine peste tot li-s'a propus religia cu bun succes.

Amăsurat conspectelor școlare, numărul copiilor obligați la cercetarea școalei de toate zilele, adică dela 6—12 ani e 2491, dintre cari 1347 copii și 1144 copile; dela 12—15 ani 844, dintre acestea 452 copii și 412 fete. Suma tuturor este dar' 3335. Dintre ei au cercetat școala 2563, ear' restul de 772 nu. După confesiune 2471 gr.-or., 87 gr.-cat. și 5 de alte confesiuni.

Scăderile cu grădinile de pomi și cu cântările bis. s'au comunicat Ven. Consistor, care prin circulare a dispus regularea lor. Cu deosebire față de cântările bis. s'a făcut mult, punîndu-se basă unui curs de cântări aici în Orăștie. Scopul acestui curs este a instrui pe învățători și prin ei pe elevi în cân-

tări bis. uniforme și continuarea lui atâră dela bunul simț de datorință al fiecărui învățator.

S'a raportat despre averea bis. și școalei.

S'a accentuat mersul administrațiunii și neregularitatea, sau mai bine zis unele pedeci, ce s'au pus prin indolența unor preoți de a nu-și împlini cu râvnă și promptitudine datorințele.

S'a accentuat bunăvoința și râvna capului bis. noastre a înalt Prea Sântitului Domn Arhiep. și Metropolit pentru a delătura indolența și a da impuls însuflețitor tuturor preoților prin diferite circulare.

S'a accentuat, că pentru delătura indolențelor și a piedecilor, ce s'au pus în mersul regulat al administrațiunii bis., s'au cere conștiințiositate, promptitudine, controlă severă, dar' binevoitoare și imparțială și că toate acestea numai așa se pot face, dacă protopresbiteratul, pentru îndeplinirea lor, va dispune de mijloace.

S'a accentuat — cu regret — lipsa totală a astorfel de mijloace, sau mai bine zis, fond special, pentru aceste trebuințe, și s'a atras atențiunea binevoitoare a membrilor sinodului tractual pentru crearea unui astfel de fond de prima necesitate. S'au arătat în liniamente generale mijloacele prin cari s'ar putea crea acest fond, și anume prin înființarea și administrarea înțeleaptă și promptă de fonduri parohiale, din cari s'au se augmenteze acel fond așa, încât cu timpul comunele s'au fie scutite de ori-ce contribuțiuni anuale câtră tract.

Raportul s'a luat cu mulțumită la cunoștință, și amăsurat punctelor din el, s'au luat diferite măsuri pentru delătura tuturor pedecilor, ce s'au pus în calea mersului afacerilor bis. și școl.

Din modul cum s'au desbătut punctele, puse la ordinea zilei, se vede, că membrii sinodului, având deplină încredere în râvna Prea Onoratului Domn protopresbiter Vasile Domșa pentru binele și prosperarea tractului încredințat conducerii lui, își dau toată simțința a-i fi mână de ajutor în toate.

Laudă s'au cuvine atât membrilor sinodului tractual, cât și conducătorului lui.

N. n.

„Ardeleana“—ide.

Impărțirea proceselor la advocații Dr. Avram Tincu, Dr. Aurel Muntean și Dr. Silviu Moldovan s'au făcut cu scop vădit, ca de acești bărbați s'au se scape direcțiunea, pentru că, conform §. 37 al regulamentului, nu pot face parte în aceea. Apucătură de altcum nejustă, despre care vom avea prilej a scrie în alt articol viitor.

Introdus acest nou metod de deschidere a elementelor cualificate, procesele s'au dădeau cu conspect separat la fiecare, însă când pentru improcesuarea intereselor restante, când și a capitalului. Așa s'au ivit și acele triste și păgubitoare casuri, că unul și același datoras a fost dat la doi advocați. Și unul și altul a purces până la vânzarea realității lor imobile și abea atunci a observat clientul, că este pentru una și aceeași datorie de două lături pîrit.

S'au pricepe de sine, că speșele enorme s'au cășunat dublu. La aceste stări păgubitoare a contribuit, deoparte, și ma cu seamă, lipsa de director executiv stabil și în permanență, ear' de altă parte, sistemul necualificat și necorespunzător, de-a schimba funcționarii dela un ram la altul, după cum aderă afla de lipsă directorul executiv în înaltele sale cunoștințe de bancă.

Aproape șapte ani a ținut institutul trei advocați și clientela s'au dedase și cu această stare. În anul 1899 Direcțiunea se vede din nou chemată a face novisări în statul advocațional. Motivele sunt cu o deosebită cunoștință de cauză depuse în „Pragmatica“ membrului de direcțiune, senatorul Daniil David, care înscriș la jură și având deja examenul prim, da pe jurisprudentul între colegii sei laici în ale dreptului. Cunoștințele sale juridice sunt amplificate, și cu praxa în ale administrației, căci este senator orașenesc, apoi are deplină cualificație și de protopop și în fine, a adus cu sine încă din Sebeș multe de toate.

Pe basa „Pragmaticii“, care din lipsă de spaț, o rezervăm pe timpul crastaveților,

s'au ales cu unanimitate Dr. Enea Draia, advoocat în Abrud. După alegerea aceasta Dr. Aurel Muntean abize toate cauzele încredințate lui și încă cum le-a primit, una câte una, pretinde speșele licidate deja și tot ce-i compete. Institutul, firește, plătește circa 14.000 coroane, bani gata, mai poartă și procese, le perde, și mai plătește încă 4800 coroane, aceste din urmă fără drept de a le pretinde dela clientelă. Tot lucruri făcute cu chibzuială și pricepere în de-ale băncii, dar' și în detrimentul acela.

Dr. Silviu Moldovan poartă și mai de parte procesele lui încredințate înainte de „Pragmatica“, nu-i abize institutul, dar' nici densusul nu abize. Dr. A. Tincu, mutându-se la Sibiu, a finalizat cele concretizate lui. S'au mai dau procese, dela alegerea nouă încoace, și lui Dr. Schul Gyözö.

Noul jurisconsult, Dr. Enea Draia, ales pe temeiul unui concurs special, după cum s'au vorbea, a trăgănat cu ocuparea postului, poate că era precaut în urma celor experimentate cu advocații institutului de mai înainte, și astfel a amănat și mutarea sa dela Abrud la Orăștie.

În o ședință gen. extraordinară, ținută în anul trecut, s'au pertractat un proiect de contract încheiat cu noul jurisconsult. Ce se va fi întâmplat dela alegere până la acea adunare, ce fel de combinații familiare și interese de monotonie vor fi ocurs, cari scurtări de drept monopolisător se va fi ivit? nu ne este nouă dat a ști! De bună seamă jalusia de venite va fi fost motorul discordanții, pentru care relațiile dintre conducătorii dătători de ton s'au cam răcit, în cauza afacerii de jurisconsult permanent. Destul că pertractarea contractului s'au făcut pe lângă animosități veditate și finalmente s'au constat, că în răstimp de 4—5 oare acționarii s'au îndepărtat, încât în lipsa lor nu s'au putut aduce conclus valabil.

Pusă alegerea la competiția adunării gen. totuși peste câteva zile direcțiunea concludă aplicarea jurisconsultului pe termen de cinci ani. Poate că la aceasta i-s'au dat indemnizarea dela alte foruri mai competente ca universitatea acționarilor. Și acum?

Controverse, animosități, ambiționări și mai știe D-zeu ce fel de motive perverse! Adecă, povestea vorbeii! Advocat, jurisconsult la... „Ardeleana“.

Cu o vorbă, Dr. Enea Draia a pățit-o ca și antecesorii sei și poate, că și alții, cari vor urma, tot așa vor păți, dacă cumva acționarii nu vor căuta a stîrpi din rădăcină răul încubat la acest institut, devenit fatal și vestit în peripeziile ce neconținut s'au perondează în mod și mai fatal.

Ce s'au ține de rentabilitatea cancelariei advocaționale pusă în vedere, s'au poate convinge fiecare acționar din contul respectiv. Din contul speșelor s'au constată faprice numai eșitele în mod autentic, dară cât sunt venitele și ce evidență s'au poartă, după cele transpirate, abea este în stare a le constata careva din organele chernate și nechernate a Institutului. S'au afirmă cu pozitivitate, că evidența recerută lipsește cu desăvârșire și nu este putere, care s'au poată dovedi.

Între speșe și venite, având în vedere și suma de 18.800 cor. plătită lui Dr. Aurel Muntean, există o diferență colosală.

Așadar' rentabilitatea se reduce la capacitatea autorului așa numitei „Pragmatica“. Cu rubrica „Ardeleana“—ide am gătat, vom deschide o rubrică nouă cu specialități din viața acestui institut, înființat înainte de asta cu cincisprezece ani.

Din celea până aci și ce va urma își va putea face fiecare judecată sănătoasă despre stările abnormale, produse de bărbații valoroși în ale economiei naționale, sociale și humanitare.

CORESPONDENȚA

Șoimuș 1901.

Onorată Redacțiune!

În opidul Lipova în 3/16 Martie s'au ținut adunarea de constituire a noului despărțământ Lipova al „Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român“, care se extinde asupra cercurilor administrative Lipova, Murăș, M.-Radna și Șiria.

Cu inițierea organizării despărțământului s'au fost încredințat de câtră comitetul cen-

tral al „Asociațiunii“ veneratul învățator Ioan Tuducescu.

La orele 10 sala era împodobită cu frumos număr de Români. După deschiderea adunării a urmat înscrierea de membri, s'au înscriș toți cei prezenți, dintre cari unul ca membru pe viață, ceialalți parte ca membri ordinari, parte ca ajutători.

Au fost bine reprezentați învățătorii, cari la sunetul organizării unui lucru bun și folositor pentru înaintarea poporului român, au grăbit s'au deee mână de ajutor cu pușinul lor ban.

După terminarea înscrierii de membri a urmat alegerea președintelui, fiind ales cu unanimitate Voicu Hamsea, protopopul Lipovei, care însă mulțumește membrilor pentru încrederea și onorul ce i-s'au dat, accentuând, că poate fi fiecare membru activ, fără a fi președinte, și Sânția Sa promite a da mână de ajutor și a sprigini Asociațiunea, tocmai ca în calitate de președinte, ear' pentru presidiu propune pe dl Dr. Aurel Halic, ear' din partea altui membru a fost propus dl Ioan Tuducescu, care se scusa prin vîrstă-i înaintată și mulțumește de acest titlu.

Punându-se la votare nominală alegerea de president, dl Dr. Halic a întrunit majoritatea absolută a voturilor și s'au declară de ales.

Membrii în comitet s'au ales: Sânțiile lor Voicu Hamsea, Vasile Beleş, Georgiu Popoviciu, protopresbiteri și zelosul avocat Dr. Valer Morariu.

Dlul I. Tuducescu, pentru osteneala-avută cu conchemarea și conducerea adunării i-s'au exprimă mulțumită protocolară.

G. Pleșiu.

Revista externă.

Din România.

Zilele trecute au avut loc în România alegerile de senat. Pretutindenea liberalii au fost în majoritate. În unele locuri conservatorii nici n'au candidat.

Turcia

a înaintat cabinetului bulgar, prin comisarul seu la Sofia, Nedeshib Bey, o notă, prin care cere, ca unele comitete macedonene, cari turbură liniștea la granițe, s'au fie desființate.

Din Transvaal.

Știrile mai noue ce sosesc de pe câmpul de răboiu din Africa de Sud spun, că Burii raportează din nou învingeri asupra Englezilor. La Vlakte Burii au atacat și un tren englez cu provizii, din care au luat o mare parte, ear' restul l-au distrus.

Chestia cu Mandjuria,

care se credea că va duce la acutiș ucrurile între Rusia și Anglia, se pare a fi pe cale de a se aplană, deoarece-nici Statele-United nu mai protestează contra dorinței Rusiei.

Invitare de abonament.

Cu ziua de 1 Aprilie st. v. deschidem pe pătrarul al doilea April—Iunie a anului de față, abonament la

„ACTIVITATEA“

cu prețurile din fruntea foii:

Pe un an 8 coroane.

Pe jumătate de an 4 „

Pe un pătrur de an 2 „

Onorații nostri abonați, al căror abonament scade la acest termen, sunt cu stimă rugați a grăbi cu trimiterea înainte a prețului de abonament, ca s'au nu fim nevoiți a întrerupe expedarea mai departe a foii la adresele domniilor lor.

Domnii abonați vechi sunt rugați a scrie pe marginea (cuponul) mandatului postal numărul de pe fașia sub care primesc foaia.

Abonații noi vor binevoi a-și scrie lămurit numele, locul de unde sunt și posta din urmă.

Administrația
„ACTIVITĂȚII“

NOUTĂȚI

— Dar pentru biserică. Mult Onoratul domn Dr. Bonts, notar public în Hunedoara, ca jertfă potrivită și binevenită pentru biserică noastră ortodoxă-orientală din Hunedoara, a cumpărat ca dar de sfințele sârbători ale Invierei Dlui Is. Chr., din anul curent, un rënd de odăjii bisericesti foarte frumoase. Comitetul parochial, pentru această faptă creștinească provenită din dragoste adevărată față de biserică, își ține de o prea plăcută datorință a-i aduce și pe calea aceasta sinceră și profundă mulțumită.

Comitetul parochial.

— Proces sistat. Tribunalul din Deva în ședința sa dela 23 l. c., în urma excepțiunilor făcute de dl adv. Fr. Hosszu-Longin, a sistat procesul intentat contra tinerilor universitari Scurtu și Novacovici pentru încununaarea mormântului fostului erou Iancu. Procurorul a înaintat recurs.

— Atragem luarea aminte a acționarilor „Ardeleani“, asupra adunării generale ce se va ține la Duminecă în 31 Martie n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului și îi rugăm, s'au binevoiască a lua fiecare parte la această adunare, având a se desbata obiecte de foarte mare însemnătate, mai ales pentru acționari.

— O nouă mină de cărbui s'au descoperit pe teritorul comunei Baia-de-Criș (comitatul Hunedoare). Societatea, care a făcut sondegiile, a hotărât s'au se constituie pe acții, dând ea însăși 700.000 de cor.; ear' restul de alte 700.000 de cor. voiește a-l aduna pe calea de subscrieri. Sperează s'au scoată la an deocamdată 1,000.000 măji metrice de cărbuni, cari sunt de o calitate excelentă.

— Averea teatrului unguresc din Cluj defraudată. Săptemăna trecută s'au sinucis în Cluj cassarul teatrului unguresc de acolo, Tóth Iozsef. Causa a fost, că cheltuisse întreaga avere, în sumă de 88.000 cor., ce a fost încredințată pe mâna lui.

— Armata și 15 Martie. Din Oradea-mare se vestește lui M. Szó, că în teatrul numit Sigliget de-acolo, la reprezentația ce s'au dat în acea sară, capela militară a fost oprită de comandant a îngrijii de musică, așa că de aceasta s'au îngrijit o capelă de țigani. În porunca de zi au fost opriti a lua parte la reprezentație chiar și oficerii și feciorii.

— Cartea ca scrisoare de amor. O istorie frumoasă se povestește de un tiner, care a aflat întrare într-o familie dintre cele mai bogate ale Hamburg-ului. El s'au amoresat în unica fată a familiei, și încerca cu toată ocaziunea, ca s'au se facă plăcut naintea fetei, mai ales prin aceea, că îi aducea cele mai noue cărți. Într'o zi tatăl fetei a dat peste o astfel de carte, ce se afla pe masă, și a început s'au răsfoiască. Într'un capitol a găsit mai multe cuvinte subliniate cu cerusa, nu doar' ceva de însemnătate, ci mai multe cuvinte fără nici un înțeles, precum: „Eu“ și „ea“. A răsfoit mai departe, și în tot locul a aflat același lucru. Compunând toate cuvintele subliniate laolaltă, a cetit următoarele: „Prea st. d-șoară! v'au va supăra dacă v'au voiu spune, că v'au rog, și — pe scurt o scrisoare de amor dintre cele mai bine potrivite, care s'au sfârșit cu cuvintele: „Răspundeți-mi în capitolul următor“. Tatăl luă cerusa și subliniă și el unele cuvinte din capitolul următor, a învăluit cartea într'o hârtie și prin servitor a retrimis-o tinerului. Acesta deschise cartea cu inima palpitândă de bucurie și a aflat în următorul capitolu răspunsul cerut prin cuvinte subliniate, care suna astfel: „Om de nimica, dacă mai cu-tezi s'au pășești odată în casa mea, las s'au te arunce pe trepte în jos!“

— O pildă despre fidelitatea cănilor. Un locuitor din Meisen nainte cu 14 zile și-a vândut cănele la un prieten al seu din Brand, la Freiberg. Cu toate-că noul stăpân trata foarte bine cu cănele, acesta totuși stătea foarte trist și nu mânca aproape nimic. Intr-o zi stăpânul seu crezând că cănele doarește să iasă pe afară, l-a lăsat pe stradă, acela însă îndată ce s'a văzut liber, s'a uitat odată înapoi, ca și când s'ar orienta, și apoi a luat-o la fugă Zadarnice au fost toate fluierăturile noului seu stăpân după el, căci nu s'a mai oprit până n'a ajuns la ușa stăpânului seu de mai nainte, care a și scris prietenului seu, că îl ține și nu-l mai dă nimănui.

— Mai mulți hoji din Stettin au călcat noaptea casa unui locuitor de-acolo, cu scop ca să-l jefuească. Căutând ei prin culină în întunec, au dat peste un butoiu, în care credeau că la tot casul e o beutură spirituoasă oare-care. Când s'au pus însă de a gusta-o, s'au înșelat foarte amar, căci butoiul era plin de tintă, din care înghițind odată, li-a trecut toată pofta de-a mai căuta și după altceva, ci și-au văzut de drum.

— Un comisar al conscripției populației, povestește următoarele: Șeful fabricii Iacob Schön și erezii, Felix Fux, are un băiat născut la 1896, adecă abia de 5 ani, care la rubrica: știi ceti și scrie? a răspuns: da, ceteșc, scriu și socotesc. Dându-i-se o gazetă el a cetit fluent, pus apoi la socotit și scris, a scris frumos și curat ori-ce ziceri, și a făcut socoți până chiar și cu frângerii.

— Norocul sêracilor. Câștigul principal de 40.000 cor. cu un los de-al Basiliței Dombau a fost al unei cusătorese din Budapesta, care și-a cumpărat losul pe lângă plătiri în rate dela casa de schimb H. Fuchs, și abia a fost plătit 2—3 din ele. Bani i-s'au dat numai decăt.

— Un preot american a venit pe o curioasă idee. Anume el, ca să desvețe poporul dela beutură, a arangiat o masă mare în biserică, unde în fiecare zi, după serviciul divin, se duc oamenii și dejunează. Mâncările sunt foarte deosebite, precum: ouă ferte, pâne cu unt, cărnați, carne de vită, salată etc. Până acum dejunul acesta, gratuit, se lua într'un birt, unde oamenii de sigur că consumau multe beuturi alcoolice.

— În Carara s'au întâmpat zilele trecute mai multe scutundări de pământ. Drumul ce duce în oraș e stricat.

— Un învățător dela o școală populară din Viena a primit într'una din zile o scrisoare dela mama unui prunc, ca să taie câteva ure de păr din capul cutăruia școlar, dar așa ca acela să nu știe, și să i-le trimită acasă, fiindcă băiatul ei suferă de bătaie de inimă și o babă i-a spus, că numai dacă va pune acel păr tăiat pe inimă, se poate vindeca. Învățătorul neîndeplinindu-i cererea, căci o ținea de absurdă, mama băiatului s'a dus la el și s'a arătat foarte mânioasă și supărată. Dar' nici așa nu a primit firele de păr. — Câte superstiții mai sunt încă și astăzi!

— Un individ din Viena, care avea nevastă și 6 copii, după-ce a stors dela o veduvă, care nu știa că el era înșurat, sub pretext că o ia de nevastă, 44.000 de coroane, a dispărut.

— Inventatorul prafului fără fum, contele Sergius Smolianinoff, a fost declarat de cătră judecătoria din Washigton de un beutor pasionat; contele a primit această sentență foarte rece și a zis, că n'are nimic să se intereseze de aceea, că el se îmbată. Cu toate acestea el a fost trimis pe 10 săptămâni într'un tr'un institut de corecțiune. Contele mai nainte poseda o avere de milioane și locuia într'o zidire foarte luxuriosă. Intr'o zi, amețit de alcool, a tras asupra soției sale un foc de revolver, fără însă a o nimeri. Din această cauză femeea a intentat proces de divorț și l-a părăsit. De atunci încoace contele decade pe zi ce merge.

POSTA REDACȚIEI

Abonent nr. 433. Vorba-i vorbă. Când ne mai scrii ceva din acelea părți? Tot așteptăm dar' înzadar. Ar fi la loc să descrii întreprinderea din apropiere și puterea lucrativă a românașilor noștri. Cred că mă pricepi. Salutare la toți și lui „Horica“.

Abon. nr. 193 Vașcoș. Cele comunicate sunt apte pentru „Vulturul“. Te rog a scrie la înțeles și datele să fie autentice.

Imi ceri fetiță cu costiță, să-ți dăm un nume pseudonim, sub care a-i dori să ne scrii câte ceva în posta redacției sau la alt loc potrivit? Bine. Ne-am înțeles. Alegeți unul potrivit din cele comunicate în scrisoarea noastră ce urmează. Adio!

DIVERSE.

O istorie de stafii

aproape de necrezut se vestește din comuna Garz, la Rinov. Intr'o familie de economi s'au întâmpat în timpul din urmă mai multe îmbolnăviri; până chiar și vitele au dat peste boale lipicioase. Vecinii deaproape venind la fața locului să vadă tristul lucru, au zis că aci nu poate fi lucru curat, ci-că ar fi umblând necuratul, ceea-ce a înspăimântat foarte mult pe biata familie. Oamenii mai inteligenți din comună au înștiințat despre acele boale pe un «medic» din Berlin, cerându-i sfatul. Medicul însoțit de un ajutor al seu, a și sosit și după-ce a privit cu deamănuntul prin casă, curte etc., făcând o față gânditoare, a promis că va alunga pe necuratul; va trebui însă să fie o cirueală, în care să fie puse de 3-ori 300 de mărci. Bietul țeran a făcut ce a putut și i-a dat banii ceruți, în hârtie, pe care medicul-vrăjitor i-a rupt în bucăți, pentruca să fie o cirueală și acestea dimpreună cu cirueala. Se înțelege, că el hârțiile cele bune-le-a băgat în buznaș, și a rupt altele false, ce le avea la el! După-ce cirueala a fert bine, vrăjitorul s'a dus cu ea în culină și acolo mestecându-o, a început a borborosi niște cuvinte neînțelese, ca și când s'ar înțelege cu necuratul, în timp ce întreaga familie s'a ascuns pe sub paturi, de frică. El a și rămas învingător, și pentruca necuratul să fie afurisit pe mai mult timp, a uns ferestrele și ușile cu cirueala. Nainte de comedia aceasta însă, bietul țeran a fost silit ca toate șuncile, slănina și cărnații ce i-a avut să-și bage într'un sac și să-și îngroape în dosul șurei. După toate acestea medicul-vrăjitor și-a văzut de drum. Când țeranul a voit însă să-și ducă sacul cu cărnurile ear' în lăuntru, ia sac dacă ai de unde, căci—a dispărut. Acum de necaz și supărare, s'ermanul țeran voește să-și vândă toată averea.

Cioarele încă știu să numere.

Am băgat de seamă, că în fiecare Duminică o mulțime de cioare se adunau la fereastra unui amic al meu, care avea obiceiul să pună acolo fărâmurile de pâne. El însă nu avea vreme să facă aceasta decât numai Duminică, și cioarele se învățaseră a nu veni la fereastră decât numai Duminică, pe când în zilele celelalte nu se vedea nici una trecând pe acolo. Opinia ce mi-am făcut, că ele puteau să numere zilele, a fost întărită prin următorul fapt: Un domn foarte mult importunat de prădările cioarelor, a ridicat la o mică distanță de casă sa o colibă de unde ascuns trase cu pușca în cioare, cari îndată sburară și nu mai voiră să se întorcă. Dl acela crezând că cioarele îl văzură intrând în colibă eși, și veni a doua-oară împreună cu un prieten, pe care îl trimise îndată îndărăt spre a înșela pe cioare. Însă acestea tot nu veniră. El făcu o a treia încercare luând cu sine 12 persoane, pe cari le trimise afară din colibă unul câte unul, rămânând numai el în lăuntru. Dar' avu același rezultat, cioarele nu voiră să se apropie. Îndată însă ce eși și el, care era a 13-a persoană, cioarele alergară grămadă împrejurul colibei.

Acest fapt pare incredibil, cu toate acestea este relatat de o persoană cu autoritate, de dl Wade, profesor la colegiul Magdalen din Oxford. Spre a fi însă confirmată de tot aserțiunea, că cioarele au facultate de a numera, este trebuință de o serie regulată de observațiuni.

Sz. végr. 299—1901.

1—1

ÁRVFRÉSI HIRDETMÉNY

Alulirott kiküldött kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbíróságnak 1901. évi Sp. I. 704/6 számú végrehajtást rendelő végzése következtében Dr. Moldován Szilvius helybeli ügyvéd által képviselt Buldea Fleaka Anna kudzsiri lakos javára, Berian Fleaka Mária kudzsiri lakos ellen 320 kor. tőkekövetelés ennek 1897. évi 5/V-től 5% kamatai, 109 kor. 50 fillér eddigi és ezuttali 3 kor. 80 fillér költségek s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 951 koronára becsült ingókra a szásvárosi kir. járásbíróság 1901. évi V. 175/2 számú végzésével a további eljárást elrendelte, az 1881. évi LX. t.-czikk. 102. § a értelmében jelen az árverést elrendelő végzést helyettesítő árverési hirdetés a fentnevezett végrehajtató, mint foglaltató részére is, amennyiben ezek az árverés kitűzéséhez szükséges kielégítési joggal bírnak, avagy ezt időközben jogérvényesen nyertek volna, kibocsátatik, illetve az árverés kitűzetik; az árverésnek a fentidézett törvényczikk 114. § a értelmében Kudzsiron ados lakásán leendő megtartása czéljából határidőül **1901. évi április hó 11. napján d. 8 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság le és felülfoglalt ingok, ugymint tehének, üsző, lóvak, sertések, széna, szekér, butorok és egyebek a legtöbbet ígérőknek a 107. és 108. § a értelmében, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a vég-

rehajtató követelést megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szásvároson, 1901. évi márczius hó 25. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Un învățacel

în etate de 13—14 ani, se caută pentru Institutul Tipografic „Ideal“ din **Hateg**. Cei-ce afară de limba maternă mai cunosc și limbile maghiară și germană, vor fi preferiți.

Casă de vândut.

Subscrisa aduc la cunoștința on. public, că casa proprie din str. Dealului (Berggasse) No. 11, din Orăștie, o vând din mână liberă.

Doritorii a o cumpăra să se adreseze la

Ved. Nagy Zsigmond.

2—3

Deschidere de prăvălie.

Emerich M. Kovaltsik

a deschis la 10 Martie n. a. c., în edificiul hotelului „Central“ din loc o

Prăvălie de manufactură

în mare și mic

Cel mai bogat asortiment de pânze veritabile de Rumburg, mărfuri de in și damast, servicii de masă, canavasuri, cretoane, oxforde, zefire, perkoline, șifoane, căpțușeli, etc.; mărfuri curente, ghete, umbrele de ploaie și de soare, precum și tot felul de articli aparținători acestei branșe.

Cele mai bune fabricate!

Prima calitate!

Serviciu prompt și solid!

Cele mai ieftine prețuri originale de fabrică!